

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז - 1976

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות הגיש ביום 26.5.09 קובלנה משמעתית לפי סעיף 41 (5) לפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז - 1976 (להלן הפקודה), נגד ד"ר חיים סטולוביץ.

הסעיף האמור בפקודה רואה הרשעה פלילית בעבירה שאיננה נכללת בפקודה, עבירת משמעת.

פועל יוצא מכך הוא שמשעה שהורשע רופא כאמור, ומשעה שהוגשה נגדו בעקבות כך קובלנה משמעתית, מרווח התמרון ככל שהוא נוגע להרשעה בקובלנה הוא מצומצם מאוד.

כך ארע גם במקרה זה. הנקבל הורשע בבימ"ש המחוזי בת"א, כך נאמר בקובלנה "בעבירה של מעשה פזיזות ורשלנות על פי סעיף 338 ד' (7) לחוק העונשין התשל"ז 1977, ונובע מכך שהוא עבר בעקבות כך את עבירת המשמעת המיוחסת לו בקובלנה.

משעה שדבר הרשעתו של הנקבל הוכח, הוכחה גם עבירת המשמעת המיוחסת לו בקובלנה.

שר הבריאות מינה ועדה כמצוות סעיף 44 לפקודה, וזו שמעה את תגובת הנקבל, וכן את טעוני ב"כ הקובל וטעוני הנקבל לענישה המשמעתית. בדו"ח שהגישה הועדה לשר הבריאות (מיום 28.9.11) היא המליצה להתרות בנקבל. דו"ח זה הועבר אלי נוכח האצלתן אלי של סמכויות שר הבריאות הנוגעות לענישה המשמעתית, אלי.

בפני הועדה הוכח שהנקבל אכן הורשע בהליך הפלילי, וכך הוכחה גם עבירת המשמעת המיוחסת לו. הפרשה שנדונה בהליך הפלילי היא פרשה עגומה ביותר. ילדה בת שלוש וחצי עברה נתוח הקשור לפזילה שהיתה לה אצל הנקבל, אחד המומחים בתחום זה. היא הורדמה ע"י רופאה מרדימה, ונפטרה במהלך הנתוח עקב רשלנות הרופאה המרדימה. הסתבר שלאחר פעולת ההרדמה ביקשה הרופאה לישון. כדי שלא תופרע, היא החלישה את האזעקה הקולית של הניטור שנועד להפנות את תשומת הלב לאי תקינות המחייבת תיקון וטיפול. אי תקינות מסבה את תשומת הלב לקיומה ע"י אזעקת שמע ואזעקה חזותית. מלכתחילה יוחס לה ניטרול מלא של "אזעקת המוניטור", ואולם ביהמ"ש קבע משום הספק שמדובר בהחלשת אזעקת השמע בלבד.

הנקבל והרופאה המרדימה הובאו לדין פלילי בשל כך. הרופאה המרדימה הורשעה בהריגה וונדונה לשלוש שנות מאסר. הנקבל עצמו נדון לארבעה חדשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות, וכן לחמישה חודשי מאסר על תנאי. ביהמ"ש העליון דחה את ערעור הנקבל.

במרכז הדיון המשפטי עמדה השאלה מה אחריותו של מנתח להרדמה של מנותחת ולכלל הסובב את ההרדמה. יש גורסים שהמנתח כמוהו כקברניט והוא מעין "אחראי על" למערך הנתוח כולו. יש הסבורים שעניני ההרדמה נמצאים באחריות הבלעדית של הרופא המרדים. הגישות השונות מצאו ביטוי בעדויותיהם של רופאים ואנשי מקצוע.

בית המשפט קבע שהמנתח איננו משוחרר מהחובה לעקוב אחרי פעולת מכשיר המוניטור, כדי להיות בטוח שלא חלה הידרדרות במצב המנותחת.

המוניטור מפנה כאמור את תשומת הלב למצוקה כשיש כזו בשני אופנים, האחד חזותי, ע"י הקרנת אותות אזעקה חזותיים, והשני, ע"י השמעת התראה קולית. ביהמ"ש קיבל את הטעון שסוג הנתוח היה כזה שלא איפשר שימוש באזעקה החזותית מבלי לשבש את הניתוח והוא שיחרר את הנקבל מהחובה לעקוב אחרי האזעקה החזותית. לא כן הדבר ביחס לאזעקת השמע. הנקבל אולי שמע את הקולות, ואולם לא הפנים אותם, ובית משפט קבע שדי בכך כדי להילכד באישום בו הוא הורשע.

משקבעו בתימ"ש מה שקבעו, אין עוד חולק מהי הנורמה הראויה והמחייבת, ולכך מסכים גם הנקבל. להשלמת התמונה הנורמטיבית אני מבקש להוסיף זווית ראייה שלא נדונה בשתי

הערכאות, משום שלא חיתה צריכה לענין. עם זאת נראה לי שנכון יהיה לאמר שתחא הלכת "המנתח הקברניט" אשר תחא, לא יוכל מנתח לרחץ בנקיון כפיו אם בפועל הוא היה ער לאי התקינות, או אם עצט את עינו בהיבט זה. במקרים כאלו אפילו תזחה דוקטורית הקברניט חמנת, לא ינקה המנתח מתאחריות אם הוא התעלם מאי התקינות בטענה שהיא אינה בתחום אחריותו. סבורני שנכון להבחר וזוהי דאיה נוספת זו, שיכול שתתעורר בחקשרים אחרים.

בבואו לגזור את העונש ציין ביהמ"ש שהוא איננו מתעלם "מאישיותו המצוינת של הנאשם, מאופיו, מתפקודו המצויין כמנתח מעולה". את כל אלו הוא הביא בחשבון בגזרו את הדין.

ועדת המשמעת ציינה בפרטה את שיקוליה היא ש"הנקבל פעל על פי המקובל אצל רבים מחבריו למקצועי, ובכלל זה לפי "העמדות של ארגונים רפואיים". היא הביאה בחשבון ש"כיום הוא פועל על פי קביעת בית המשפט... ובכך עבר המסר שבמסקי הדין". היא הוסיפה ואמרה שהנקבל "עבר הלקד פלילי קשה וממערך ומשא עמו את חסרגדיה של המנתח ומשפחתה....".

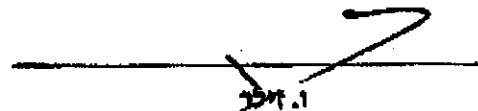
הן ב"כ הקובל והן הנקבל ביקשו מהועדה להסתפק בהמלצה למתן התראה, והועדה קיבלה את עמדתם.

בכל הנסיבות כמתואר לעיל, ותוך שאני נותן דעתי לכך שהכלל הוא שאין זה ראוי להתערב, בהעדר סיבות מיוחדות להיפוכו של דבר, בהמלצותיהן של ועדות משמעת מקצועיות, וכשיש זהות עמדות בין גישות הקובל והנקבל, אני מאמץ את המלצת הועדה ומתרה בנקבל.

הערה תירשם בתיקו.

14.6.11

ניתן חיום

נ. זילבר

נשיא (בדימוס) של ביהמ"ש המחוזי בירושלים